

12/94

Kontrolní závěr z kontroly výběru daně z přidané hodnoty a spotřebních daní

Kontrola byla zařazena do plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 1994 pod č. 12/94. Provedly ji skupiny kontrolujících pracovníků Odboru státních příjmů NKÚ a Oblastních odborů NKÚ v Mladé Boleslavi, Berouně, Kutné Hoře, Liberci, Mostu, Sokolově, Pardubicích, Hradci Králové, Třebíči, Zlíně a Olomouci v době od 11. dubna do 30. června 1994.

Kontrola byla provedena:

- I. u 29 plátců předmětných daní;
- II. u Finančních úřadů pro Prahu 7, pro Prahu 10, v Karlových Varech, v Pardubicích, v Mladé Boleslavi, v Rychnově nad Kněžnou, v Kutné Hoře, v Rakovníku, ve Zlíně, v Přerově, v Hranicích, v Liberci, v Třebíči;
- III. u Celních úřadů Praha 7 - Holešovice, Praha 10 - Hostivař, Karlovy Vary, Pardubice, Mladá Boleslav, Rychnov nad Kněžnou, Kolín, Kutná Hora, Rakovník, Zlín, Znojmo, Most, Přerov, Olomouc.

Kontrolované období: leden 1993 až duben 1994.

Cílem kontroly bylo ověřit správnost přiznané výše daňové povinnosti (u plátců daní) a výkonu správy daní (u Finančních a Celních úřadů), a to ve smyslu zákona č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o SPD); zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o DPH); zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o správě daní); zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon (dále jen celní zákon), jehož aplikaci pro daňové účely umožňuje § 42 zákona o DPH, kde je uvedeno: "Pro uplatnění daně při dovozu zboží platí ustanovení celních předpisů ..."

Námítky proti kontrolnímu protokolu podalo 5 Finančních úřadů. Po vypořádání námitek ve smyslu § 27 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, se Finanční úřady v Třebíči a v Liberci ve smyslu § 27 odst. 3 písm. c) téhož zákona odvolaly ke Kolegiu Úřadu. Kolegium Úřadu odvolání vypořádalo usnesením ze dne 29. srpna 1994.

Kolegium Úřadu na svém XVI. zasedání dne 29. srpna 1994

schválilo usnesením č. 12/XVI/94 kontrolní závěr v tomto znění:

I. Plátcí daně z přidané hodnoty (dále jen DPH) a spotřebních daní (dále jen SPD) porušili ustanovení:

1. § 7 odst. 1 zákona o DPH, kde je uvedeno: "*Předmětem daně jsou veškerá zdanitelná plnění za úplaty i bez úplaty včetně naturálního plnění v tuzemsku, pokud tento zákon nestanoví jinak.*";
2. § 9 odst. 1 písm. a) zákona o DPH, kde je uvedeno: "*Zdanitelné plnění se považuje za uskutečněné při prodeji*
a) *zboží podle kupní smlouvy dnem dodání, v ostatních případech dnem převzetí nebo zaplacení zboží, a to tím dnem, který nastane dříve, ..."*
a dále § 10 zákona o DPH, kde je uvedeno: "*Daňová povinnost vzniká dnem uskutečnění zdanitelného plnění.*";
3. § 12 odst. 1 a 2 zákona o DPH, kde je uvedeno: "*Plátce je povinen vyhotovit za každé zdanitelné plnění ve prospěch jiného plátce daňový doklad ..., a to nejpozději do 15 dnů ode dne jeho uskutečnění pokud tento zákon nestanoví jinak.*"
"*Daňový doklad musí obsahovat*
a) *obchodní jméno, sídlo, popřípadě bydliště, místo podnikání, daňové identifikační číslo plátce, který uskutečňuje zdanitelné plnění,*
b) *obchodní jméno, sídlo, popřípadě bydliště, místo podnikání, daňové identifikační číslo plátce, v jehož prospěch se uskutečňuje zdanitelné plnění,*
c) *pořadové číslo dokladu,*
d) *název, množství zboží nebo rozsah zdanitelného plnění,*
e) *datum vystavení dokladu,*
f) *datum uskutečnění zdanitelného plnění,*
g) *výši ceny bez daně celkem,*
h) *sazbu daně,*
i) *výši daně celkem zaokrouhlenou na desetihaléře nahoru, popřípadě uvedenou i v haléřích.*
Za správnost údajů uvedených v daňovém dokladu odpovídá plátce, který uskutečnil zdanitelné plnění.";
4. § 16 odst. 1 a 4 zákona o DPH, kde je uvedeno: "*Sazba daně u zboží je 23 %. U zboží uvedeného v příloze č. 1, která je nedílnou součástí tohoto zákona, a u tepelné energie, je sazba daně 5 %.*"
"*Sazba daně u služeb je 5 %. U služeb a průmyslových prací výrobní povahy uvedených v příloze č. 2, která je nedílnou součástí tohoto zákona, je sazba daně 23 %.*";
5. § 19 odst. 1, 3, 4 a 5 zákona o DPH, kde je uvedeno: "*(1) Nárok na odpočet daně má plátce, pokud nakoupené zboží, stavební objekty, převedené nemovitosti, přijaté služby nebo převedená a využitá práva (dále jen "přijatá zdanitelná plnění") použije k dosažení obrátu za svá zdanitelná plnění za podmínek stanovených zákonem.*"

"(3) Plátce nemá nárok na odpočet daně, pokud nedoloží oprávněnost tohoto nároku daňovým dokladem ..."

"(4) Plátce nemá nárok na odpočet daně při nákupu osobního automobilu ..."

"(5) Odstavec 4 se nevztahuje na nákup osobních automobilů za účelem dalšího prodeje ...";

6. § 45 odst. 3 zákona o DPH, kde je uvedeno:

"Daňovým dokladem při vývozu zboží je písemné celní prohlášení.";

7. § 14 odst. 1 a 3 zákona o SPD, kde je uvedeno:

"Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc."

"Měsíční daňovou povinností se rozumí daňová povinnost za bezprostředně předcházející zdaňovací období."

O d ů v o d n ě n í:

K bodu I. 1

Porušení bylo zjištěno u 4 plátců. Výše neodvedené DPH činí 354 322 Kč. Např.:

- Úhrada některých faktur dodavatele byla kompenzována protislužbou odběratele. Na hodnotu protislužby nebyly vystaveny daňové doklady a nebyla odvedena DPH ve výši 333 469 Kč.
- Stavební firma neodvedla za rok 1993 DPH se zdůvodněním, že jde o poskytnutí zálohy dle § 9 odst. 4 zákona o DPH, přestože uvedená faktura byla částečně kryta zjišťovacími protokoly za skutečně provedené práce. Výše neodvedené DPH činila 20 000 Kč.

K bodu I. 2

Porušení bylo zjištěno u 8 plátců, u nichž došlo k opožděnému odvodu DPH do státního rozpočtu ve výši 579 213 Kč. Např.:

- Daňová povinnost, na kterou byly daňové doklady vystaveny v únoru roku 1993 a v březnu 1993, byla plátcem splněna až v dubnu roku 1993. Výše DPH činila 258 358 Kč.
- V průběhu roku 1993 nebyla odváděna DPH z dodatečně vybavy uváděné na fakturách při prodeji nových automobilů. Výpočet a odvod DPH ve výši 109 686 Kč provedl plátce až v měsíci prosinci 1993.
- Vlivem chybně stanoveného dne uskutečnění zdanitelného plnění plátcem došlo k pozdnímu odvodu DPH ve výši 78 653 Kč.

K bodu I. 3

Porušení bylo zjištěno u 4 plátců. Výše neoprávněně uplatněného odpočtu DPH činí 271 210 Kč. Např.:

- Firmy uplatňovaly nárok na odpočet z dokladů, které neobsahovaly předepsané náležitosti (daňové identifikační číslo plátce, v jehož prospěch se uskutečnilo zdanitelné plnění, datum vystavení dokladu, datum uskutečnění zdanitelného plnění, sazbu daně aj.).

K bodu I. 4

Porušení bylo zjištěno u 2 plátců, kteří odvedli daň ve výši 5 % místo 23 %. Rozdíl činí 21 875 Kč.

K bodu I. 5

Porušení bylo zjištěno u 10 plátců. Celková výše neoprávněně požadovaného odpočtu činí 87 617 Kč. Např.:

- Plátce zabývající se prodejem nových automobilů přihlásil 2 automobily na dopravním inspektorátě a používal je jako demonstrační vozy pro potřebu svého podnikání. Na tyto automobily neměl být odpočet uplatněn.
- U ostatních plátců nebyly předloženy doklady, na jejichž základě byl odpočet uplatněn. Některé doklady byly naopak vykázány dvakrát.

K bodu I. 6

Porušení bylo zjištěno u 2 plátců. Krácení DPH činí celkem 1 371 396 Kč. Např.:

- Plátce nedoložil vývoz zboží příslušným celním prohlášením na faktury v celkové výši 5 825 530 Kč, z toho DPH ve výši 1 339 872 Kč.

K bodu I. 7

Porušení bylo zjištěno u 1 plátce. Celková částka opožděného odvodu SPD činí za 2 měsíce (prosinec 1993, leden 1994) 15 571 260 Kč.

II. A Finanční úřady (dále jen FÚ) porušily ustanovení:

1. § 40 odst. 1 zákona o DPH, kde je uvedeno:

"Z rozdílu mezi skutečným odpočtem daně a odpočtem daně uvedeným v daňovém přiznání ve prospěch plátce a z rozdílu mezi skutečnou daní na výstupu a daní na výstupu uvedenou v daňovém přiznání ve prospěch plátce stanoví finanční orgán zvýšení daně ve výši 100 % rozdílu, zjistí-li tento rozdíl sám finanční orgán, a ve výši 20 %, zjistí-li jej plátce a opravu daně provede v dodatečném daňovém přiznání.";

Toto ustanovení porušily FÚ ve Zlíně, v Rychnově nad Kněžnou, v Liberci, v Třebíči.

2. § 40 odst. 2 zákona o DPH, kde je uvedeno:

"Nebyla-li daň zaplacená včas a v plné výši, je plátce povinen zaplatit penále ve výši 0,3 % z nedoplatku daně za každý den prodlení počínaje dnem následujícím po dni splatnosti daně až do dne platby včetně. Toto penále se uplatní i v případě, že plátce nezaplatí v lhůtě splatnosti daň a zvýšení daně vyměřené rozhodnutím finančního orgánu nebo daň uvedenou v dodatečném daňovém přiznání.";

Toto ustanovení porušily FÚ v Kutné Hoře, v Mladé Boleslavi, v Liberci, v Přerově, v Hranicích, pro Prahu 7, pro Prahu 10, v Rakovníku, v Třebíči.

3. § 40 odst. 3 zákona o DPH, kde je uvedeno:

"Pokud plátce nepředloží daňové přiznání včas, finanční orgán mu uloží pokutu ve výši až 10 % z daňové povinnosti uvedené v daňovém přiznání za zdaňovací období, jehož se toto daňové přiznání týká, nejméně však 2 000 Kč."

(podle znění zákona o DPH platného do 31. 12. 1993 *"nejméně však 5 000 Kč"*);

Toto ustanovení porušily FÚ v Liberci, v Rychnově nad Kněžnou, v Přerově, v Kutné Hoře, pro Prahu 7, v Hranicích, v Mladé Boleslavi, v Rakovníku.

4. § 45 odst. 5 zákona o DPH, ve znění platném do 31. 7. 1993, kde je uvedeno:

"Oprávněný vývozce má nárok na vrácení nadměrného odpočtu vztahujícího se k vyvážení zboží za zdaňovací období, ve kterém vznikl, a to do 15 dnů od lhůty pro předložení daňového přiznání za toto zdaňovací období ...";

Toto ustanovení porušil FÚ v Liberci.

5. § 16 odst. 4 zákona o SPD, kde je uvedeno:

"Pokud plátcí nesplní řádně a včas povinnost registrace nebo oznamovací povinnost podle § 15, finanční orgán jim uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč, nejméně však 5 000 Kč.";

Toto ustanovení porušil FÚ ve Zlíně.

6. § 63 odst. 4 zákona o správě daní, kde je uvedeno:

"Předpis penále sdělí správce daně daňovému dlužníkovi platebním výměrem. O tomto předpisu se daňový dlužník vyrozumí do třiceti dnů poté, co daňový nedoplatek byl zcela vyrovnán, nejdéle však do dvou let od doby splatnosti daně. Penále je splatné do patnácti dnů ode dne doručení platebního výměru.";

Toto ustanovení porušily všechny kontrolované FÚ.

7. § 103b odst. 2 zákona o správě daní, kde je uvedeno:

"Neumožňuje-li prokazatelně bankám jejich současný informační systém plnit oznamovací povinnost o dni odepsání platby z účtu daňového dlužníka podle § 61 odst. 2, bude správce daně považovat nejdéle v období do 31. prosince 1993 za den platby třetí pracovní den, předcházející dnu připsání platby na účet správce daně. V pochybnostech zjistí skutečný den odepsání správce daně ve spolupráci s bankou daňového dlužníka a s daňovým dlužníkem."

Toto ustanovení porušil FÚ v Pardubicích.

O d ů v o d n ě n í:

K bodu II. A 1

FÚ nestanovovaly zvýšení daně ve výši 20 % za doatečně podaná daňová přiznání. Příjem státního rozpočtu byl tak v kontrolovaných případech snížen např.:

– u FÚ ve Zlíně	o 43 354 Kč,
– u FÚ v Rychnově nad Kněžnou	o 31 445 Kč,
– u FÚ v Liberci	o 9 642 Kč,
– u FÚ v Třebíči	o 12 578 Kč.

K bodu II. A 2

FÚ důsledně nepostihovaly platební nekázeň a nepenalizovaly plátce za pozdní zaplacení daně. Např.:

– FÚ v Kutné Hoře nevyměřil penále z částky	689 503 Kč,
– FÚ v Mladé Boleslavi nevyměřil penále z částky	987 574 Kč.

Při konkrétním propočtu penále u jednotlivých případů se jednalo o poměrně vysoké částky. Např.:

– FÚ v Liberci nevyměřil penále ve výši	1 454 974 Kč
(z toho u 1 plátce ve výši 875 444 Kč),	
– FÚ v Přerově nevyměřil penále ve výši	7 904 060 Kč,
– FÚ v Hranicích nevyměřil penále ve výši	29 280 Kč,
– FÚ pro Prahu 7 nevyměřil penále ve výši	1 430 Kč,
– FÚ pro Prahu 10 v době kontroly neuplatňoval penále za pozdní platby vůbec.	

K bodu II. A 3

FÚ neukládaly pokuty za pozdě podaná daňová přiznání. Např.:

– FÚ v Liberci neuložil pokuty ve výši minimálně	30 000 Kč,
– FÚ v Rychnově nad Kněžnou neuložil pokuty ve výši minimálně	55 000 Kč,
– FÚ v Přerově neuložil pokuty ve výši minimálně	30 000 Kč,
– FÚ v Kutné Hoře neuložil pokuty ve výši minimálně	20 000 Kč,
– FÚ pro Prahu 7 neuložil pokuty ve výši minimálně	10 000 Kč.

K bodu II. A 4

FÚ v Liberci porušil ustanovení tím, že vrátil oprávněnému vývozci nadměrný odpočet za zdaňovací období 1/93 ve výši 15 826 Kč (do 15 dnů od podání daňového přiznání), přestože v daňovém přiznání nebyl žádný vývoz vykázan.

K bodu II. A 5

FÚ ve Zlíně porušil ustanovení tím, že neuložil pokutu za pozdní registraci ve výši minimálně 5 000 Kč.

K bodu II. A 6

Toto ustanovení porušily všechny kontrolované FÚ. Např.:

– FÚ ve Zlíně vyměřil penále ve lhůtě delší než jeden rok v osmi případech a ve 40 případech ve lhůtě od dvou do jedenácti měsíců poté, co daňový nedoplatek byl zcela vyrovnán.

- FÚ v Karlových Varech vyměřil plátcům penále až na základě upozornění kontrolních pracovníků NKÚ, a to ve výši 141 605 Kč.
- FÚ v Liberci vyměřil penále po lhůtě třiceti dnů u 32 plátců.

K bodu II. A 7

FÚ v Pardubicích nezjistil skutečný den odepsání z účtu plátce a neoprávněně vyměřil dvěma plátcům penále ve výši 8 549 Kč. V obou případech plátci zaplatili včas. Pozdní platbu zavinila Investiční a poštovní banka, pobočka Pardubice, která převedla platby na účet FÚ u ČNB s několikanásobným zpožděním.

II. B Finanční úřady nevyužívaly ustanovení:

1. § 61 odst. 2 zákona o správě daní, kde je uvedeno:

"Banky a pošty jsou povinny převést platby na příslušné účty správců daní vždy nejpozději následující pracovní den poté, kdy platba z účtu daňového dlužníka byla uskutečněna nebo kdy byla ve prospěch účtu správce daně v hotovosti přijata. Pokud je účet správce daně veden u jiné banky než účet daňového dlužníka, z něhož je platba převáděna, je povinna banka, která platbu uskutečňuje, převést uhrazovanou částku té banky, u které je veden účet správce daně, ve stejné lhůtě jako v předchozí větě. Stejným způsobem se postupuje u plateb přijímaných ve prospěch účtu správce daně v hotovosti. Banka, u které jsou vedeny účty správce daně, připsá v jejich prospěch takto převedené platby nejdříve následující pracovní den poté, co k těmto peněžním prostředkům získala dispoziční právo. Současně jsou banky povinny sdělit správcům daní den, kdy došlo k odepsání platby z účtu daňového dlužníka. V případě nedodržení těchto lhůt jsou povinny uhradit správci daně úrok ve výši běžné diskontní sazby České národní banky z částky včas nepřevedené."

2. § 73 odst. 1 zákona o správě daní, kde je uvedeno:

"Nezaplatí-li daňový dlužník splatný daňový nedoplatek včetně nedoplatku na pokutách uložených podle tohoto zákona v zákonné lhůtě, vyzve ho správce daně, aby daňový nedoplatek zaplatil v náhradní lhůtě, nejméně osmidenní, a upozorní ho, že po uplynutí této náhradní lhůty přikročí bez dalšího k vymáhání daňového nedoplatku. Proti výzvě se lze odvolat ve lhůtě patnácti dnů. Odvolání nemá odkladný účinek."
Tato ustanovení nevyužíval žádný kontrolovaný FÚ.

O d ů v o d n ě n í:

K bodu II. B 1

FÚ nevyužívaly možnosti dané výše uvedeným ustanovením a nevyžadovaly na bankách a poštách úhradu úroků za pozdě převedené platby. Např.:

- U FÚ v Rakovníku, v Karlových Varech, v Rychnově nad Kněžnou, v Mladé Boleslavi a FÚ pro Prahu 7 bylo kontrolou zjištěno 23 případů pozdního převedení platby bankou v celkové hodnotě 8 212 000 Kč. Termín připsání plateb na účet FÚ byl opožděn o 1 až 36 dnů.
- U FÚ pro Prahu 7, pro Prahu 10 a v Mladé Boleslavi bylo zjištěno 38 případů pozdního převedení finančních prostředků poštou při platbách složenkou v celkové výši 1 733 000 Kč. Termín připsání plateb na účet FÚ byl opožděn o jeden až devatenáct dnů.

K bodu II. B 2

Např.:

- FÚ v Třebíči měl ke konci roku 1993 v evidenci 28 plátců daně - dlužníků, kteří neuhradili daň včetně příslušenství daně ve výši 4 728 000 Kč. Z tohoto počtu nebyla 8 dlužníkům zaslána výzva k zaplacení nedoplateků. FÚ v Hranicích začal uplatňovat toto ustanovení až od září 1993. Daňový dluh u 8 kontrolovaných případů činil 14 256 000 Kč.

Výše celkových nedoplateků dle evidence kontrolovaných FÚ činila k 31. 12. 1993 např. u:

- FÚ pro Prahu 7	15 051 tis. Kč
- FÚ pro Prahu 10	80 544 tis. Kč
- FÚ v Pardubicích	121 909 tis. Kč
- FÚ v Mladé Boleslavi	3 039 tis. Kč
- FÚ v Rychnově nad Kněžnou	405 tis. Kč
- FÚ v Kutné Hoře	1 685 tis. Kč
- FÚ v Rakovníku	16 624 tis. Kč
- FÚ ve Zlíně	159 554 tis. Kč
- FÚ v Přerově	75 099 tis. Kč
- FÚ v Hranicích	20 727 tis. Kč
- FÚ v Liberci	32 343 tis. Kč
- FÚ v Třebíči	5 153 tis. Kč

III. Celní úřady (dále jen CÚ) porušily ustanovení:

1. § 66 odst. 2 celního zákona, kde je uvedeno:

"Celní hodnotou dováženého zboží je převodní hodnota, to je cena skutečně placená nebo která má být zaplacená za zboží, prodané pro vývoz do tuzemska, upravená podle § 75 a 76 ..."

K tomu § 75 odst. 1 písm. e) a f) celního zákona mj. uvádí:

"Při určení celní hodnoty podle § 66 se připočtou k ceně skutečně placené nebo ceně, která má být za dovezené zboží zaplacená, ..."

e) náklady dopravy a náklady na pojištění dováženého zboží na místo, kde zboží vstupuje do tuzemska,

f) výlohy za nakládání, vykládání a manipulaci spojené s dopravou dováženého zboží na místo, kde zboží vstupuje do tuzemska."

Toto ustanovení porušily CÚ Mladá Boleslav, Praha 7 - Holešovice, Karlovy Vary, Znojmo, Přerov.

2. § 109 odst. 2 písm. c) celního zákona, kde je mj. uvedeno:

"Oprava celního prohlášení však není dovolena, jestliže o její provedení deklarant požádá poté, co celní úřad ..."

c) propustil zboží do navrženého režimu.";
Toto ustanovení porušil CÚ Zlín.

3. § 281 odst. 1 písm. b) celního zákona, kde je mj. uvedeno:

"Nebylo-li clo zaplaceno ve stanovené lhůtě,...

b) bude z nezaplacené částky cla vyměřen úrok z prodlení, který je příslušenstvím cla."

V nařízení Generálního ředitelství cel č. 40/1993 odst. 132 - celní a daňové nedoplatky je uvedeno:

"... výše úroků z daní a poplatků se počítá shodně jako u cla." ;

Toto ustanovení porušil CÚ Praha 10 - Hostivař.

4. § 305 odst. 1 celního zákona, kde je mj. uvedeno:

"K zajištění cla a jeho příslušenství, daní a poplatků vybíraných při dovozu a pokuty vzniká podle tohoto zákona celní zástavní právo k věcem, popřípadě pohledávkám dlužníka nebo ručitele." ;

Toto ustanovení porušil CÚ Pardubice.

5. § 306 odst. 1 a 3 celního zákona, kde je mj. uvedeno:

"Nejsou-li clo a jeho příslušenství, daně a poplatky vybírané při dovozu, náklady řízení, skladné a pokuty uložené podle celních předpisů uhrazeny v zákonné lhůtě, vyzve celní úřad dlužníka, aby tento nedoplatek zaplatil v náhradní lhůtě, nejméně osmidení, a upozorní ho, že po uplynutí této náhradní lhůty přikročí bez dalšího k vymáhání nedoplatku."

"Vymáhání provádí příslušný celní úřad exekucí. O provedení exekuce může celní úřad požádat též soud." ;

Toto ustanovení porušily CÚ Kolín, Praha 7 - Holešovice, Most.

6. § 43 odst. 1 písm. a) zákona o DPH, kde je uvedeno:

"Daní podléhá dovezené zboží, kterým se rozumí a) zboží propuštěné do režimu volného oběhu, ..." ;

Toto ustanovení porušil CÚ Rakovník.

7. § 33 zákona o SPD, kde jsou uvedeny sazby daní:

"u piva do 10 %

původní stupňovitosti včetně 154 Kč/hl

u piva více než 10 % do 12 %

původní stupňovitosti včetně 317 Kč/hl";

Toto ustanovení porušil CÚ Karlovy Vary.

8. Příkazu č. 106/93 Generálního ředitelství cel (č.j. 50-1724/93 z 3. 12. 1993), kde je nařízeno:

"Uzavření peněžního deníku: 21. 12. 1993 a převedení příjmů do státního rozpočtu 23. 12. 1993."

Tento příkaz porušily CÚ Pardubice, Zlín, Liberec.

Odůvodnění:

K bodu III. 1

CÚ vypočítávaly DPH z nižší celní hodnoty bez dopravného a výkonů spojených s dopravou. V kontrolo-

vaných případech tak zkrátily příjem státního rozpočtu celkem o 132 963 Kč. V tom:

- CÚ Mladá Boleslav	o 45 131 Kč,
- CÚ Praha 7 - Holešovice	o 60 621 Kč,
- CÚ Karlovy Vary	o 7 622 Kč,
- CÚ Znojmo	o 19 589 Kč.

U CÚ Píseck - vzhledem k velkému množství případů - nebylo možné v průběhu kontroly finanční částku vyčíslit.

K bodu III. 2

CÚ Zlín dne 17. 11. 1993 potvrdil Jednotnou celní deklaraci (dále jen JCD) č. 2136672300010 a propustil zboží (motorovou naftu) do navrženého režimu - vývoz. Dne 29. 12. 1993 na žádost deklaranta provedl CÚ opravu výše uvedené JCD, a to v údajích odeslatel/vývozce a v údajích deklarant/zástupce změnil identifikační číslo. Na základě takto opravené JCD uplatnil deklarant vrácení spotřební daně za motorovou naftu ve výši 1 152 443 Kč.

Kontrolou bylo zjištěno, že deklarant neměl potvrzené nákladní listy o přechodu čs. hranice a údaje na fakturě neodpovídaly údajům na JCD. Z těchto důvodů FÚ odmítl proplatit spotřební daň. Daň vrátil až po té, kdy CÚ provedl v rozporu s citovaným § výše uvedené změny JCD.

K bodu III. 3

CÚ Praha 10 - Hostivař za období 1. 1. - 31. 10. 1993 a od 8. 4. 1994 - 24. 6. 1994 nevyměřoval úrok z prodlení. Ve třech propočítaných případech činila hodnota nevyměřeného úroku 207 576 Kč. Nezbytnost vyměřovat úroky z prodlení podtrhuje i skutečnost, že ke dni kontroly činily u tohoto CÚ za rok 1993 nedoplatky u DPH 38 170 245 Kč a u SPD 2 799 360 Kč. Za rok 1994 pak u DPH 85 988 589 Kč a u SPD 338 412 Kč.

K bodu III. 4

CÚ Pardubice neprovedl náležité kroky ve smyslu citovaného ustanovení celního zákona k zajištění celního dluhu:

Deklarant (plátce) dovezl 2 zásilky zboží. První 29. 9. 1993 a druhou 7. 10. 1993. V obou případech bylo vyměřeno clo a DPH, které deklarant v zákonem stanovené lhůtě (tj. 10 dnů) nezaplatil. Zvýšil tak celní dluh vůči CÚ na 2 674 049 Kč. CÚ z tohoto důvodu dovezené zboží zastavil a uskladnil ve skladu deklaranta. Vchody skladu zajistil celními uzávěry a přeplomboval. S deklarantem sepsal protokol o převzetí a předání zboží.

Dne 3. 2. 1994 zjistil CÚ kontrolou ve skladu, že zboží se ve skladu již nenachází. Před převzetím zboží však nevystavil rozhodnutí o zřízení celního zástavního práva na výše uvedené dvě dodávky. Tím porušil citované ustanovení a zároveň se zbavil možnosti oznámit podezření z trestného činu maření výkonu úředního

rozhodnutí podle § 171 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon (ve znění pozdějších předpisů).

Svým nekvalifikovaným postupem CÚ zkrátil příjmy státního rozpočtu dle deklarované celní hodnoty zboží u DPH o 257 145 Kč.

K bodu III. 5

– CÚ Most u 7 deklarantů nepožadoval zajištění celního dluhu při dovozu zboží složením celní jistoty, čímž nevyužil možnosti dané § 258 celního zákona, kde je uvedeno:

*"Zajištění celního dluhu může být učiněno
a) složením hotovosti (celní jistota), nebo
b) poskytnutím záruky."*

Ve všech 7 případech celní dluh nebyl uhrazen v zákonem stanovené lhůtě. Rozhodnutí - výzvu k plnění v náhradní lhůtě vystavoval CÚ u těchto případů v časovém rozmezí 3 až 7 měsíců od data, kdy bylo rozhodnutí o vyměření celního dluhu doručeno.

U 4 dlužníků, kteří nepřevzali výzvy k zaplacení dluhu v náhradním termínu, nevyužil CÚ možnosti o celním zástavním právu ve smyslu § 305 celního zákona a nepřistoupil k vymáhání dluhu exekucí ani nepožádal o provedení exekuce příslušný soud.

CÚ Most tak řádně nezajistil příjmy státního rozpočtu u DPH ve výši 15 057 197 Kč, neboť celní dluh ke dni kontroly nebyl ještě zaplacen.

– U CÚ Kolín bylo kontrolou seznamu nedoplatek celního dluhu ke dni 27. 4. 1994 zjištěno, že do programu počítače nebyla zadána všechna potřebná data k vymáhání celního dluhu, např. datum doručení rozhodnutí o výši celního dluhu. Následkem tohoto nedostatku nebyly vydány výzvy dlužníkům k zaplacení celního dluhu v náhradním termínu.

CÚ ani u jednoho dlužníka nevyužil možnosti vydat rozhodnutí o celním zástavním právu, nepřistoupil k vymáhání dluhu exekucí ani nepožádal o provedení exekuce příslušný soud. V kontrolovaných případech šlo o dluhy u DPH ve výši 3 524 447 Kč a u SPD ve výši 589 984 Kč.

Dále bylo kontrolou zjištěno, že CÚ ve 100 případech (v celkové hodnotě u DPH 8 852 339 Kč a u SPD 409 691 Kč) vyzýval k zaplacení celního dluhu v časovém rozmezí 2 až 5 měsíců od data doručení rozhodnutí o výši celního dluhu a k vymáhání dluhu exekucí přistoupil až v době kontroly.

Tím CÚ Kolín řádně nezajistil příjmy státního rozpočtu u DPH ve výši 12 376 786 Kč a u SPD ve výši 999 675 Kč.

– CÚ Praha 7 - Holešovice ve 44 kontrolovaných případech (dlužná částka 1 919 468 Kč) nezaslal výzvy dlužníkům k zaplacení nedoplatek v náhradní lhůtě a nepřistoupil k vymáhání dluhu exekucí ani nepožádal o rozhodnutí o exekuci příslušný soud.

Kontrola zjistila, že největší podíl na nedoplatecích mají především státní podniky nebo společnosti, u nichž podíl státu na základním jmění činí více než 50 % a celní zákon u nich nevyžaduje zajištění celního dluhu.

K bodu III. 6

CÚ Rakovník u dovozu zboží ze Slovenska dle JCD č. 1177901300157 deklarovaného na celní hodnotu 124 853 Kč a propuštěného do volného oběhu dne 9. 2. 1993 nevyměřil DPH. Zkrátil tak příjem státního rozpočtu o částku 28 716 Kč.

K bodu III. 7

CÚ Karlovy Vary u dovozu piva ze sladu (StW 11,3 %) v JCD č. 1086102304179 pro výpočet spotřební daně použil sazbu odpovídající pivu o StW do 10 %. Došlo tak ke snížení spotřební daně o 163 Kč a současně ke snížení DPH o 300 Kč. Příjmy státního rozpočtu byly zkráceny o 463 Kč.

K bodu III. 8

CÚ uzavřely peněžní deník již ve dnech 15. a 16. 12. 1993. Daňové příjmy za období od 16. 12. do 23. 12. 1993 CÚ odváděly až v lednu 1994. Tímto postupem došlo ze strany CÚ k zadržení příjmů do státního rozpočtu u DPH a SPD za rok 1993 ve výši 62 529 678 Kč.

Z toho:

– CÚ Pardubice	ve výši 11 722 499 Kč,
– CÚ Zlín	ve výši 35 257 352 Kč,
– CÚ Liberec	ve výši 15 549 827 Kč.

Vyhodnocení:

Nedostatky v oblasti nepřímých daní (DPH a SPD) jsou o to závažnější, že inkasem daně plátcem od konečného spotřebitele disponuje plátec prostředky státního rozpočtu. Je žádoucí, aby tyto prostředky byly v zákonných lhůtách do státního rozpočtu také převedeny.

Zjištěné skutečnosti však prokazují, že u plátců přetrvává velmi nízká úroveň platební kázně i značné nepřesnosti při stanovení výše odvodu nebo odpočtu daňové povinnosti. Je proto nezbytné, aby správci daní plnili své povinnosti a využívali všechna zákonná oprávnění k tomu, aby plátcí odváděli daně v zákonných lhůtách a ve správné výši. Vysoké daňové dluhy plátců, konstatované jako příklady v tomto kontrolním závěru, dokládají, že se jim to zatím zajistit nepodařilo.

Ke zlepšení současného stavu je potřebné, aby:

1. FÚ zintenzivnilo kontroly plátců daní. Kontrola zjistila, že průměrně je kontrolováno u DPH jen 7 % plátců, u SPD 20 %. Rozhodující plátcí by měli být kontrolováni permanentně;

2. nadřízené orgány správců daní začaly provádět řádnou kontrolu výkonu správy daní u svých podřízených FÚ a CÚ. Kontrola zjistila, že jsou prováděny jen tzv. metodické dohlídky. Četnost a rozsah dohlídek není dostačující, i v nich jsou konstatovány nedostatky. Jejich odstranění však není důsledně prověřováno. Prověrka správy daní z úrovně Ministerstva financí nebyla zjištěna žádná;
3. legislativní úpravou bylo zrušeno zvýhodnění státních podniků a společností s více než 50% účastí státu při skládání celní jistoty. Tyto organizace jsou dle evidence CÚ největšími dlužníky.

V souladu s plánem kontrolní činnosti NKÚ kontrolní závěr vypracoval člen Úřadu JUDr. František Bárta.